

Nyt/kotiin:

- **Kappale 4. ”Taistelu Suomen asemasta” (s. 35-44)**
 - Tee oppikirjasta tehtävät 1. - 3.
 - Vastaukset muistiinpanoihin.
- **Kotiin: opiskele taiteen kultakausi (s. 42-43)**

1. Sortokausi

Tehtävät, pedanet:

1. Selvitä venäläistämistoimien syitä.

- a) Mistä eri syistä venäläiset halusivat rajoittaa Suomen autonomiam?
- b) Miten autonomiam käytännössä rajoitettiin?
(Googlaa Bobrikovin ohjelma)

2. Selvitä seuraavien käsitteiden ero:

myöntyväiset, **perustuslailliset** ja **aktivistit**.

3. Miten suomalaiset vastustivat venäläistämistoimia?

Tehtävä 1: a) Mistä eri syistä venäläiset halusivat rajoittaa Suomen autonomiaa?

- **Venäjän kansainvälinen asema heikkeni.**
 - Venäläiset pelkäsivät Pietarin turvallisuuden puolesta, koska Eurooppaan oli syntynyt uusi suurvalta Saksa.
- **Venäjällä levisi nationalismi.**
- **Venäjä pystyi alistamaan ja liittämään Suomen**
 - Vasta nyt Venäjän hallinto oli esimerkiksi koulutetun virkamiehistön myötä kehittynyt sellaiseksi, että se pysti liittämään Suomen hallinnollisesti kiinteämmin maahansa.
- **Suomen erillisuus Venäjästä alkoi näkyä**
 - Suomi kehittyi 1800-luvun jälkipuoliskolla sekä taloudellisesti että yhteiskunnallisesti.

1a. Miksi

1. NII heikko → valtaa muille ryhmille
2. Venäjän kansainvälinen asema heikkeni
 - Saksa vs. Venäjä ja Ranska
3. Luoteisrajan ja Pietarin turvallisuus
(Saksan hyökkäys Suomen kautta)
4. Suomen erityisasema ja suomalaisten erioikeudet ärsyttivät

1a. Miksi

5. Nationalismin nousu Venäjällä

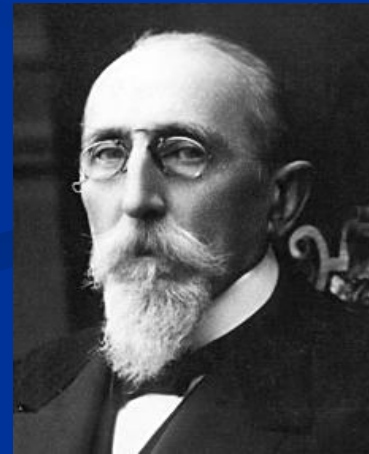
- panslavistit ja slavofiilit → vähemmistökansat sulautettava Venäjään (Puolan kapina)

6. Nationalismi muualla: Pienten kansojen itsenäistymispyrkimykset: suomalaiset halusivat vahvistaa autonomiaa

- K.F. Ordin (Kirja: Pokorenije Finljandii = Suomen valloitus → ”Suomen syöjä”)
- Leo Mechelin, perustuslaillinen valtiomies

”Suomen suuriruhtinaskunta on suvereeni valtio ja tasaveroisessa unionisuhteessa Venäjään.”

L. Mechelin

1b. Miten autonomiaa käytännössä rajoitettiin?

- 1890 Aleksanteri III:n postimanifesti
 - suomalaisten kansallistunne kohosi
- 1898 Suomen kenraalikuvernööriksi Nikolai Bobrikov

1b. Helmikuun manifesti * → venäläistäminen alkaa

- 1. Lainsäädännön yhdenmukaistaminen**
- 2. Helmikuun manifesti: Bobrikoville diktaattorin oikeudet**
- 3. Kieliasetus: Venäjä virkakieleksi (+opetus)**
- 4. Suomen armeijan lakkauttaminen → asevelvollisuuslaki**

Muu venäläistäminen (Bobrikovin muistio);

- Venäläisille virkoja Suomessa
- Ministerivaltiosihteerin valtaa supistettava
- Raha- ja tullilaitoksen yhdistäminen
- Lehdistön sensuuri
- Santarmilaitos urkintaa varten
- Maastakarkoitukset

Autonomian rajoitukset ja venäläistämistoimet

1890	■ <u>Postimanifesti</u> lopetti Suomen postilaitoksen.
1899	■ Helmikuun manifestin mukaan koko valtakuntaa koskevat lait oli <u>säädettävä Venäjän lainsäädäntöjärjestyksessä</u> . Suomen valtiopäiville jäi vain lausunto-oikeus.
1900	■ <u>Kielimanifesti</u> laajensi venäjän käyttöä virkakielenä ja opetusta oppikouluissa.
1901	■ <u>Asevelvollisuuslain</u> mukaan Suomen oma sotaväki lakkautettiin ja suomalaiset määrättiin suorittamaan asepalvelus Venäjän armeijassa.
1903	■ <u>Kenraalikuvernööri Bobrikov sai diktaattorin oikeudet</u> , mistä seurasi sanomalehtien lakkautuksia ja maasta karkotuksia.

2. Suomalalaisten suhtautuminen

Kaikki ryhmät suhtautuivat venäläistämiseen kielteisesti, mutta vastustamisen muodot erosivat.

1. **Myöntyväiset** olivat valmiita antamaan periksi venäläisten vaatimuksille, ettei koko autonomiaa menetettäisi.
2. **Perustuslailliset** vetosivat Suomen lakiin ja katsoivat venäläistoimien loukkaavan Suomen perustuslaillisia oikeuksia. He mieluummin erosivat viroista kuin noudattivat määräyksiä.
3. **Aktivistit** olivat tarvittaessa valmiita aseellisiin toimiin venäläisiä vastaan.

Suomalaisten suhtautuminen

Kaikki ryhmät suhtautuivat venäläistämiseen kielteisesti, mutta vastustamisen muodot erosivat.

1. Myöntyväiset = Vanhasuomalainen puolue
2. Perustuslailliset = Nuorsuomalainen puolue
+ ruotsalainen puolue
3. Aktivistit = ruotsinkielinen sivistyneistö
4. Työväestö = vastustivat, mutta
työväestönongelmat etusijalla
5. Taiteilijat = vastustus taiteen keinoin

Suomalaisten suhtautuminen autonomian rajoittamiseen ja venäläistämistoimiin

RYHMITTYMÄ	TOIMINTATAPA	KANNATTAJAT
1.Myöntyväisyysuuntaus	pyrki <u>sovitteluratkaisuihin</u> venäläisten kanssa, jotta Suomen kansan ja kielen säilyminen voitaisiin varmistaa eikä jouduttaisi vielä vaikeampaan tilanteeseen.	<u>vanhasuomalainen puolue</u>
2.Perustuslailliset	vastustivat laittomina pitämiään venäläistämistoimia ja kieltäytyivät niiden toteuttamisesta <u>passiivisen vastarinnan</u> keinoin.	<u>nuorsuomalainen puolue</u> , ruotsalainen puolue
3.Aktivistit	kannattivat venäläisten vastustamista <u>suoralla toiminnalla</u> , johon saattoi kuulua myös väkivallan käyttö.	<u>pääosin ruotsinkielistä sivistyneistöä</u> , 1904 lähtien aktivistipuolue
4.Työväenliike	vastusti venäläistämistä, mutta piti yhteiskunnan uudistamista tärkeämpänä.	Suomen työväenpuolue/SDP
5.Taiteilijat	vastustivat venäläistämistä taiteen keinoin: kansallisromantiikka ja karelianismi.	

3. Suomalaiset vastustavat

Passiivisesti ja **aktiivisesti**.

- Passiivista vastarintaa olivat esim.:
 - Lakot, kieltäytyminen kutsunnoista, viranomaisten määräysten noudattamatta jättäminen, lehti-kirjoittelu, mielenosoitukset ja muu kielteinen suhtautuminen venäläisiin.
- **Aktiivinen vastustaminen:**
 - **Valmistautumista aseelliseen toimintaan (esim. hankkimalla aseita) sekä väkivallanteot venäläisiä ja heidän myötäilijöitään vastaan.**
- Lisäksi venäläisiä vastustettiin paljon taiteen avulla, esim. maalauksilla ja musiikilla!

3. Suomalaiset vastustavat

■ **SUURI ADRESSI:** n. 523000
nimeä

→ 1903 Bobrikoville diktaattorin
oikeudet

→ **Bobrikovin murha!** → Veijarit ja leijona

➤ Taiteilijat; kansallisromantiikka
ja karelianismi → kulttuuriadressi

➤ Työväenliike; yhteiskunnan
uudistaminen

